

§ 6

Dnr KS 520/2016

Svar på remiss - Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten, SOU 2016:71

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

Att anta yttrande som sitt eget och skicka svaret till Justitiedepartementet.

Ärendebeskrivning/Sammanfattning

Justitiedepartementet har remitterat utredningen "Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten" (SOU 2016:71). Utredningen har haft till uppgift att utreda och föreslå hur omval kan genomföras snabbare än idag och hur skyddet för valhemligheten kan förstärkas genom att överväga och föreslå ändringar om hur valsedlar tillhandahålls i anslutning till röstmottagningsställen. Sollefteå kommun är inte utsedd remissinstans men avser ändå att svara på remissen då vi anser att förslagen berör oss.

Snabbare omval

Utredningens utgångspunkt har varit att ett omval ska vara ett omval i egentlig mening så långt det är möjligt. Det betyder att förutsättningarna vid ett omval ska vara så lika de som gällde vid det ordinarie valet. En utgångspunkt för utredningen har varit att en tidfrist för när omval senast ska hållas måste anpassas till hur valsystemet ser ut idag och de valförberedelser som detta kräver. Förberedelserna är mycket omfattande. Utredningen har funnit att med en tidsfrist om tre månader bör ett omval kunna genomföras på ett säkert sätt i alla olika situationer som kan uppkomma. Utredningen föreslår att det i vallagen införs en bestämmelse som innebär att ett omval ska hållas så snart den kan ske och senast inom tre månader efter beslutet om omval.

Förstärkt skydd för valhemligheten

Valsedlar ska enligt nuvarande ordning tillhandahållas väljarna genom att de läggs ut på en lämplig plats i anslutning till ett röstmottagningsställe. Där ska väljaren förse sig med valsedlar för att sedan bakom en valskärm lägga en valsedel i ett valkuvert. Utredningen har gjort bedömningen att detta kan förbättras. Utredningen föreslår att valsedlarna ska tillhandahållas genom att de placeras innanför valskärmarna. Den lösningen ställer krav på andra slags valskärmar och valsedelsställ än de som används idag.

Förslagen ska tillämpas första gången vid allmänna valen 2018.

Förvaltningens bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen och valnämndens kansli tillstyrker utredningens förslag avseende snabbare omval. Omval ska ske senast inom tre månader efter valprövningsnämndens beslut.

Justeramas signatur

Utdragsbestyrkande

PROTOKOLL

 Sammanträdesdatum
2017-01-10

Kommunstyrelseförvaltningen och valnämndens kansli anser att utredningens förslag inte bör genomföras avseende att valsedlarna ska placeras innanför valskärmen. Vi gör bedömningen att det är ett dyrt och ogenomtänkt förslag som kommer att skapa större problem för väljarna, partierna och valadministrationen än nuvarande ordning. Regeringen bör inför valen 2018 uppdra åt Valmyndigheten att genomföra en informationskampanj om valhemligheten och valsedelssystemet med nuvarande ordning. I samband med detta bör valnämnderna ges i uppdrag att särskilt beakta valhemligheten vid valsedelsställen.

Utredningen förslår att valsedlarna tillhandahålls väljaren genom valnämndens försorg innanför valskärmen. Det är då röstmottagarens uppgift att svara för ordningen i valsedelsställen. Valnämndens kansli anser att röstmottagarna måste kontrollera valsedelsställen i valbåsen mellan varje väljare. Detta kommer att bli tids- och resurskrävande. Betänk situationen att en väljare kommer in bakom skärmen och just dennes valsedlar är bortplockade.

Sabotage kring valsedlarna blir allt vanligare, valsedlar försvinner, valsedlar täcks över med ett annat parti för att nästa väljare ska ta fel, väljare sorterar in andra valsedlar i högen för andra partier så att senare väljare ska ta fel valsedel. Det är svårt att veta om sabotage med valsedlarna kommer att öka eller minska med nuvarande förslag. Valnämndens kansli befarar dock att sabotagen kommer att öka eftersom det inte blir lika lätt att övervaka som när valsedelsställen står offentligt. Överhuvudtaget kommer kontrollen över valsedelsställen bli betydligt mera omfattande arbete för röstmottagarna på röstmottagningsställena. Det framstår för valnämndens kansli som självklart att en konsekvens av utredningens förslag är att köerna till röstmottagningsställena kommer att öka.

Utredningen måste även klargöra röstmottagarnas ansvar vid sabotage. Eftersom röstmottagarna måste kontrollera valsedelsställen efter varje väljare kan röstmottagaren se att väljaren som var i båset senast t.ex. tagit alla valsedlar för ett visst parti. Kanhända befinner sig den väljaren fortfarande i vallokalen för att avlämna sin röst. Vad är röstmottagarens ansvar i denna situation?

Nya valbås

Förslaget att valsedlarna ska finnas innanför valskärmen kräver att en ny typ av valbås måste införskaffas. Sollefteå kommun måste, om förslaget genomförs, upphandla nya valbås till 17 valdistrikt samt till alla förtidsrösningslokaler. Sollefteå kommun har idag 2-3 valskärmar för stående och en för sittande i varje vallokal. Valbås av den "norska typen" kostar ca 5 500 kr. Med en sådan investering anser vi att en bredare analys av förslaget och en utredning som ser över valsedelssystemet som sådant görs så att kommunen inte gör investeringen i onödan.

Justerarnas signatur 	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

PROTOKOLLSammanträdesdatum
2017-01-10**Valsedelsställ**

Utöver ökade kostnader för nya valbås tillkommer kostnaden för nya valsedelsställ. Det är svårt att uppskatta kostnaden för nya valsedelsställ men de nya måste vara betydligt mera robust och dyrare material än de i papp för att hålla att hängas i valbåsen.

Förvaltningens förslag

Kommunstyrelseförvaltningen ställer sig bakom förslag till snabbare omval. När det gäller förslaget om förstärkt skydd för valhemligheten avstyrks förslaget med hänvisning till bedömningen ovan.

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens allmänna utskott 13 december 2016

Kommunstyrelsen 10 januari 2017

Allmänna utskottets förslag till beslut

Allmänna utskottet föreslår

Kommunstyrelsen besluta

Att anta yttrande som sitt eget och skicka svaret till Justitiedepartementet.

Skicka till

Justitiedepartementet

Ansvarig Handläggare, Viktoria Karlsson

Justerarnas signatur

Utdragsbestyrkande